

Ókend kend

Tey ókendu kendu

Vit hitta sjeið føroyingar, sum tú ivaleyst kennir – kanskauttan at vita av, at tú kennir teir

PÆTUR HJALMAR EVENSSON

PATURE@SOSIALURIN.FO

Ákomandi síðunum hitta vit nakrar føroyingar, sum hava gjørt okkurt, sum tú heilt víst kennir. Kanska tú kennir persónarnar frammanundan, og kanska tú ikki kennir

teir. Men tú kennir heilt víst tað, sum hesir persónarnir hava gjørt. Felags fyri hesi fólkinum er, at navnið á teimum ikki er so alment í mun til hesi tingini, sum tey hava gjørt. Tað er t.d. ein kend rødd, sum tú kanska ikki visti, hvør átti, og kanska tú heldur ikki hevur givið tær far um at umhugsast. Hetta snýr seg um tey smáu tingini í gerandisdegnum. Summir av hesum persón-

unum dáma best at vera í bakgrundini, meðan tað hjá øðrum meira er av tilvild, at tey eru “ókend”, men kend kortini. Summi kennir tú tó nokk frá øðrum tingum, tey hava gjørt.

Vit spyrja inn til, hvussu tað er at hava gjørt okkurt, sum øll kenna, men sum almenningurin ikki neyðturviliga veit, at tey hava gjørt, og so hoyra vit eisini um søguna til tað.

Leivur Johannesen sang “Eitt sunnukvöld í plantasjuni”:

- Hansemann er for lítið nevndur

- Tá mann snakkar um Eitt sunnukvöld í Plantasjuni, so skal mann bara ikki gloyma Hansemann, sigur Leivur Johannesen, sum sang Føroya størstu landaplágu

Tað er eingin ivi um, at “Eitt sunnukvöld í plantasjuni” telist millum allar størstu sangskattarnar í føroyskari tónleikasøgu. Sangurin er ofta blivin kallaður Føroya størsta landaplága, og tað man heldur ikki vera langt av leið, tí í umleið 60 ár hevur sangurin verið spældur uttan at troytta fólki.

Birni Dam hevur skrivað tekstin, og lagið kom út á plátuni við Simma og Ljómlið, har Simme Arge Jacobsen, Agga Mouritsen, Leivur Johannesen og Poli Debess spældu við.

Í nýggjari tíð hava nógvar lyndi til at halda, at tað var Simme, sum sang, men tað er Leivur Johannesen, sum eigur røddina til Føroya størstu landaplágu.

Navnið á plátuni var Simme & Ljómlið, og hetta hevur nokk elvt til misskiljingar av, hvør sangarin í Eitt sunnukvöld í plantasjuni var.

- Eg haldi, at tá í tíðini vistu øll, at tað var eg, sum sang hann. Men tað nýggja fólkið, sum er komið aftaná, veit tað ikki. Tey lesa bara “Simme og Ljómlið”, og so halda tey, at tað er Simme, sum syngur. Men tað var yvirhøvur ikki Simme, sum sang, hann spældi jú klaver, sigur Leivur.

Hansemann stílaði fyri

Leivur Johannesen heldur, at rætta søgan um “Eitt sunnukvöld í plantasjuni” eigur at hoyrast, og serliga søgan um leiklutin hjá Hansemann Torgarð, sum skipaði fyri innspælingini og syrgdi fyri, at plátan bleiv til veruleika. Hann heldur, at radiomekanikarin Hansemann Torgarð manglar viðurkenning fyri hetta.

- Eg haldi, Hansemann Torgarð er for lítið nevndur í sambandi við “Eitt sunnukvöld í plantasjuni”. Tað var hann, sum risikeraði alt og legði sínar pengar í verkætlanina. Tað var jú eitt stórt stig at taka, tá mann ongantíð fyrr hevði gjørt eina føroyska plátu, sigur Leivur Johannesen.

Hetta var einasta plátan, sum Leivur Johannesen sang inn. Hann hevði júst ligið sjúk á Sanatoriinum, tí eitt lungu var stilt. Hann varð útskrivaður stutt áðrenn, hann sang plátuna inn.

una inn.

Leivur fortelur, at um tað mundi, tá fløgan varð spæld inn, vóru tey nógvar ungdómar, sum hildu til í Dandastovu í Havn, og tað var her, “Eitt Sunnukvöld í plantasjuni” kom til.

- Tað endaði við, at Hansemann Torgarð bleiv áhugaður, og hann vildi so fegin gera eina plátu burtúrur tí. Hann tók tað

upp í Losjuni í Havn, og upptøkan bleiv so send til Noregs og Danmarkar, áðrenn “Eitt sunnukvöld í plantasjuni” kom til Føroya aftur, greiðir Leivur Johannesen frá.

- Tá mann snakkar um Eitt sunnukvöld í Plantasjuni, so skal mann bara ikki gloyma Hansemann. Tað var hann, sum var tann stóri maðurin har, sigur Leivur Johannesen.

Lagið hevur verið hangandi

- At plátan bleiv hangandi so leingi er løgið, sigur Leivur Johannesen og byrjar at spekulera um orsøkina til tað.

“Eitt sunnukvöld í plantasjuni” er ein kærleiksvísa um tvey, sum hittast í plantasjuni, og hetta avspeglar ta samtidina, sum sangurin varð skrivaður í, heldur Leivur.

- Eg eri sikkur uppá eitt, og tað er, at nógvar fólk tá í tíðini blivu pør í idyllisku plantasjuni. Tað vóru so nógvar, sum fóru í plantasjuna aftaná dansin sunnukvöld, og fleiri, sum troffust har, endaðu seinni við at blíva gift. Tað haldi eg, fleiri kunnu minnst aftur á í dag, fortelur Leivur Johannesen.

Hann heldur, at orsøkin til at lagið hevur livað víðari síðan tá, er tí, at fólk kenna seg aftur í orðunum og kunnu minnst aftur á eina góða farna tíð.

Tær fyrstu pláturnar blivu seldar í handlinum hjá Hansemann Torgarð í Vágsbotni. Leivur Johannesen minnst aftur á, tá plátan við “Eitt sunnukvöld í plantasjuni” var nýggj.

- Vit hildu tað vera so stuttligt, at ein pláta kostaði 9 krónur. Pláturnar hjá amerikanska Bill Cosby vóru farnar niður á 7 ella 8 krónur. Vit vóru so ólukk-sálga stolt, tí vit vóru eina heila krónu omanfyri Bil Cosby. Tað var so øgiliga stórtsligið, og Hansemann helt tað vera stuttligt, at vit avkonkureraðu Bill Cosby, sigur Leivur Johannesen.

